

B.

REVISTA MENSUAL
FOMENT DE LES ARTS DECORATIVES
PIETAT, 4 - BARCELONA

Subscripció: 12 pessetes l'any
Número solt: 1'50 pessetes

Gener 1928

R E I S

Bastons
Ombrel·les
Vanos
Paraigües

Preus econòmics

R E I S

Vanos
Paraigües
Bastons
Ombrel·les

Articles de luxe

BARCELONA J. CARDV'S PORTA-FERRISSA, 10

La BIBLIOTECA MASSANA,
d'Història de les Arts Sumptuàries, està oberta
al públic tots els dies feiners, des de dos quarts
de deu del matí a dos quarts de dues de la tarda.

El Foment de les Arts Decoratives
forma part del seu Patronat.

CASA DE L'ARDIACA

Santa Llúcia, 1

Telèfon A 1570

TOMAS AYMAT

MANUFACTURA DE TAPISSERIES D'ALT
I BAIX LLIÇ I CATIFES NUADES A MA

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
LA MANUFACTURA PROJECTA EN
ORDENACIÓ AL LLOC QUE S'HA
DE DECORAR O ENCATIFAR, O BÉ
EXECUTA SEGONS PROJECTE DEL
XXXXX QUE FA L'ENCÀRREC XXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

SANT CUGAT DEL VALLÈS

CARRER D'EN VILLÀ

TELÈFON 20

ESCULTURA RELIGIOSA JOSEP Mª CAMPS ARNAU

♦ ♦
IMATGES-ALTARS-ORATORIS
TREBALLS DE MARBRE,
BRONZE, FUSTA, ETC.

♦ ♦
BARCELONA
CARRER MONTSENY, 77 (GRACIA)

Tapisserie de **Perfecte Llosà**

Especialitat en sillons capitonné forrats de pell
Transparents opacs per a suprimir els porticons
S'entapissen parets i tota mena de cadiratges
Confecció de cortinatges i fundes

Balmes, 123
(tocant a Rosselló)

TELÈFON G 1053
Barcelona

JOSEP CASASÚS CONSTRUCTOR DE CELS RASOS

Enteixinats
Embigats i
Entaulaments

Sistema ar-
madura esto-
pa guix STAFF

Tallers i Despatx:
CONSELL DE CENT, 474 - BARCELONA
TELÈFON S. P. 1360

Joan Solé Pamies Constructor d'Obres

Barcelona
Carrer de Sans, 24, 1. - Tel. H-747

EBENISTERIA o DECORACIÓ **JOSEP PRAT**

TALLERS: FERLANDINA, 67, 1.^a
TELÈFON A. 5037
BARCELONA

JOAN FRANCOLÍ

CONSTRUCCIONS
DE FUSTES FINES

CASA FUNDADA A IGUALADA L'ANY 1779

PLANS I PRESSUPOSTOS DE

Ebenisteria		Decoració
Fusteria		Restauració
Tapisseria		Trasllats

BARCELONA

Obradors:

Vallhonrat, 30 i Olivo, 48
Telèfon Poble Sec

EXPOSICIÓ I VENDA:

RAMBLA DE CATALUNYA, 105

OBRADORS I DESPATX:

ARIBAU, 103

FUNDICIÓ:

NÚRIA, 16 - S. M.

TELÉFON G 1274

Vilaró i Valls

Pintors Decoradors

2

Gorts, 604 & Barcelona

BELLEUS Basa & Magès

Casa especialitzada
en els articles de propaganda

Cartonatge de fotografia
Formats i cartolines

ARTICLES HANTASIA

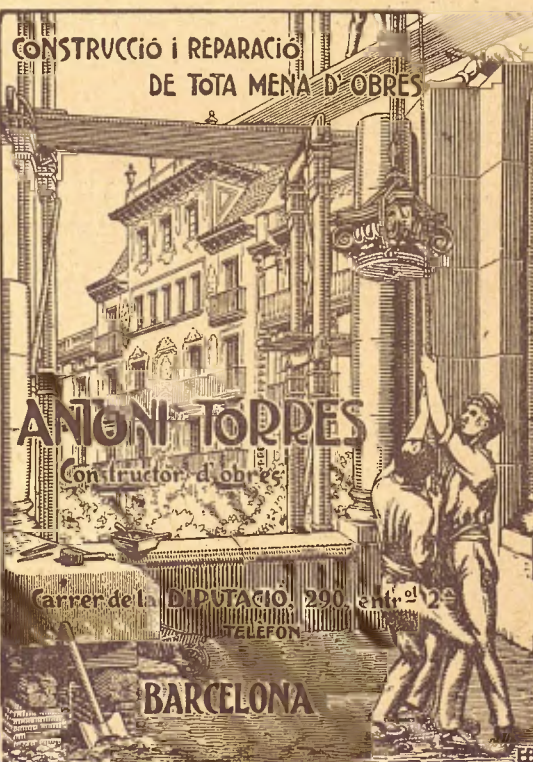
Carnets : Menús : Targeteria
Recordatoris primera Comunió

ESPECIALITAT

en esqueles i recordatoris

Calàbria, 66 a 76 & Telèfon B 686

BARCELONA

SALVADOR MARTORELL

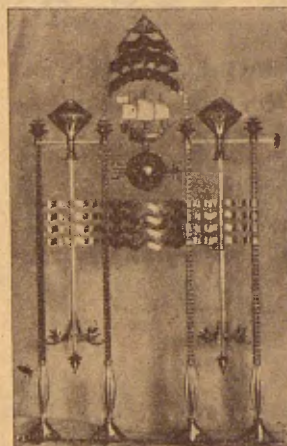
ESTUDI D'ESCLTURA

MARBRE - FUSTA - VORI

: : : MAQUETES : : :

E. GRANADOS, 120 - BARCELONA

Tallers de Serralleria

MANUEL
SARRIAS

Treballs artístics i
d'obres

Tallers i Despatx:
Bolívar, 20-22
i Agramunt, 9
Sant Gervasi

Sucursal:
Passatge Forasté, 4
(Avinguda del Tibldabo)
BARCELONA

RODRÍGUEZ GERMANS

Domassos, velluts, tapisseries,

pantalles, cortinatges,

cretones, catifes

i tapisos.

Rambla de Catalunya, 12 - BARCELONA

Casa a Madrid: Carrera de Sant Jeroni, 34

MAGATZEM DE
PAPERS PINTATS
PER A DECORAR HABITACIONS

FILL DE
JOSEP GUASCH

RAURIC, 8 TELÈFON A 5268
BARCELONA

GUIA DE LES ARTS I BELLS OFICIS

Acadèmia de dibuix

AROLA, ENRIC; Passatge de la Mercé, 3.

Antiguitats

ESCLASANS VDA. TRIUS, MARIA; Pietat, 10.

Ceràmica

VICENS, CASIMIR; Tallers, 72. Tel. A 5090.

Comptables

AYMAT, FRANCESC; Ronda Universitat, 27, 4.

Construcció i decoració

MOYA, J.; Còrsega, 339. Telèf. G 243.

Constructors d'obres

AGUSTI, JAUME; Aragó, 222, Ent. Tel. A 4175.

SOLÉ PAMIES, JOAN; Sans, 24, 2. Telèf. H 747.

TORRES, ANTONI; Diputació, 290, ent. Tel. S P 2194.

Cuir repujats

FERRÉ DE RUIZ-NARVAEZ, ADELAIDA; E. Granados,
núm. 41, 3, 1.

Decoradors

BUSQUETS, EUSEBI; Aragó, 334, 3-1.

Decoradors d'interiors

COSP, VDA. DE PERE; Rosselló, 231. Tel. G 2424.

Dibuix i pintura (Efectes de)

TEXIDOR, VDA. D'E.; Ronda S. Pere, 16. Tel. A 1289

Dibuixants

BUSQUETS, EUSEBI, Aragó, 334, 3, 1.

SABATÉ JAUMA, PAU; Aribau, 67.

Dibuixants cartellistes

ČERNÝ, KAREL; Mozart, 8. Estudi.

GUIA DE LES ARTS I BELLS OFICIS

(Vegis la pàgina anterior)

Dibuixants industrials

NAVAS MATEU, JOAQUIM; Bailèn, 31, 1.

Ebenistes

CAMPAÑA, JOAQUIM; Còrsega, 561.
FRANCOLÍ, JOAN; Vallhonrat, 30.
GIMÉNEZ, FRANCISCO; Mallorca, 282. Tel. G 2722.
LINARES, A.; Riera Alta, 21. Tel. A 1090.
PUJOL, BENJAMÍ; C. de Cent, 27. Tel. H 1632.
RIBAS, VDA. DE JOSEP; C. de Cent, 329. Tel. A 913.
VAYREDA, RAIMOND; Diputació, 111.

Electricistes

FRANCH, JOSEP; Corts, 682, Tel. S. P. 614.

Escultors

MARTORELL, SALVADOR; E. Granados, 120.
MIMÓ, CLAUDI; Verge de Gracia, 2.

Escultors decoradors

HERNÁNDEZ VILA, PERE; Pl. St. Felip Neri, 4.

Escultura religiosa

CAMPS ARNAU, JOSEP M.^a; Montseny, 77.
RIUS, CLAUDI; Rosselló, 195. Tel. G 208.

Esmaïtadors de vidres

BRUGUÉS, PERE; Bisbe, 2 bis, 3, 2.

Fotògrafs

AREÑAS, RAFAEL; Corts, 670. Tel. S P 1411.

Fotògrafs industrials

FOLCRA, F.; Rda. Universitat, 20.
SALA CAMPAS, JOSEP; Còrsega, 413, ent. 2.

Fotogravadors

ESTEVE FELIU, FRANCESC; Via Laietana, 15. Telèfons
A 4515, A 2210.

Fusteries

MONCANUT, FILL DE D.; Aurora, 14 bis. Tel. A 510.
NIUBÓ I CIA., BALASAR; (S. G.) Pge. Forasté, 17. Te-
lèfon G 772.

Fusteries mecàniques

BIOSCA, PERE; Sant Gervasi, 103. Telef. G. 6082.
MAÑA, JOAN; C. de Cent, 63. Tel. H 633.

Galeries d'art

SALA PARÉS (ESTABLIMENTS MARAGALL); Petritxol, 5.
Telèfon A 3523.

Galvanoplàstia

DOMINGO I ROCA GERMANS; Corts, 462.

Gravats i estampats per a tapes de llibres

ROCA ALEMANY, JOSEP; València, 188 A, interior.

Gúixaires adornistes

AVILA, JACINT; Passeig St. Joan, 73, telef. S. P. 306.
CASASÚS, JOSEP; C. de Cent, 474. Tel. S P 1360.
COLL, PERE; Corts, 473.

Impremtes

CASTELLS, EDUARD; Diputació, 333. Tel. S. P. 181.

Joiers

SUNYER, RAMON; Granvia, 660. Tel. S P 813.

Lacadors

SARSANEDAS, RAMON; Amàlia, 31, pral. Tel. 1361. A.

Làmpares

BIOSCA I BOTEY; Rbla. Catalunya, 129. Tel. G 1228.

Llibreries d'art

MARTINEZ PÉREZ, C.; DR. Dou, 11. Tel. 4001.

Metallistes

BIOSCA I BOTEY; Rbla. Catalunya, 129. Tel. G 1228.
BOLIBAR, SANTIAGO; Rbla. Catalunya, 43. Tel. A 3224.
CORBERÓ, P.; Aribau, 103, taller. Tel. G. 1274.

Mobles i decoració

CASAS, LLORENÇ; Galileu, 50-51-53. Tel. H 537.
PARCERISAS I CIA.; E. Granados, 90. Tel. G 2570.
PRAT, JOSEP; Ferlandina, 67. Tel. A. 5037.

Mosaic Romà, Venecià, i Ceràmica

BRU, LLUIS; E. Granados, 64.

Motllures, marcs i miralls

BENITEZ, CAMIL; C. de Cent, 323. Tel. A 4024.

Papers pintats

GIRONA, JOSEP; Corts, 661. Tel. S P 360.
GUASCH, FILL DE JOSEP; Rauric, 8. Tel. A. 5268.

Parquets i decoració

BASTÚS, QUERALTÓ I CIA.; Sta. Elena, 6. Tel. 284 A

Perfumeria (Fàbrica de)

MYRURGIA, S. A.; Casanova, 78. Tel. A. 5458.

Pintors decoradors

HERRAN, J.; C. de Cent, 282. Tel. A 2635.
VILARÓ I VALLS; Corts, 604. Tel. A 1969.

Pintors escenògrafs

ALARMA TASTÁS, SALVADOR; Vergara, 3, 3-1.
ESCENOGRAFIA BATLLE I AMIGÓ; Riereta, 32.

Projectes de mobles i decoració

BARÓ, CARLES M.^a; (S. G.) Cuesta, 26, prop Josepets.

Propaganda (Articles per a)

BASA I PAGÉS; Calàbria, 66. Tel. H 686.

Retaules, daurats i policromia

SABATÉ PASTOR, BONAVENTURA, Pl. Letamendi, 34.

Serralleria

SARRIAS, MANUEL; (S. G.) Bolívar, 22.

Tapissers

BONJOCH, VDA. DE SIMÓ; C. Cent, 377. Tel. S. P. 648.
LLOSA, PERFECTE; Balmes, 128. Tel. G 1058.

Tapissos i catifes

AYMAT, TOMÁS; Carrer d'en Villà, ST. CUGAT DEL
VALLÉS. Telèfon 20.

Teixits per a mobles i decoració

TRONC, ALBERT; Rbla. Catalunya, 32. Tel. A 2294.

Torners en fusta

VIÑAS, EMILI; Sepúlveda, 157.

Vidrieres artistiques

TERRÉS CAMALÓ, S. C., J. M.; Ausies March, 3. Te-
lèfon S. P. 1751.

ESTUDI-CRÍTICA D'ORIENTACIÓ A L'EXPOSICIÓ DE L'ART DECORATIU A MONZA⁽¹⁾

m trobava a Roma, en plena fruïció dels purs ideals de l'esperit, i rodejat de les més enlairades magnificències de l'art, quan alguns bons amics de Barcelona varen comprometre'm per anar a Monza a visitar l'Exposició de l'Art Decoratiu que per aquell temps s'hi celebrava, a fi de treure'n les reflexions i dades conseqüents per comparar-la amb la celebrada a París l'any 1925.

De primer antuvi vaig sentir-me com embarrancat. Voluntàriament m'anava carregant amb la tasca imposada, tement sempre per la pròpia resistència. És per això que vaig anar dubtant si podria sostenir la càrrega del nou compromís després de la perspectiva de tres mesos d'una feina excessiva i sense que el temps esmerçat no hi sigui mai tingut en compte.

La sort ha volgut que encara poguessin restar-me forces per a fer-me un poc de càrrec del Certamen de la Vila Reial de Monza.

PRÈAMBUL

Entestar-se formalment a fer un estudi comparatiu, o sia establir seriosament una relació entre les manifestacions de l'Art Decoratiu celebrades a París l'any 1925 i a Monza l'any que encara anem cursant, seria posar-se en ridícul, podria interpretar-se com una ofensa a la nació italiana, que de cap manera volem inferir-li; fóra, per dir-ho més netament, el més gran dels sarcasmes.

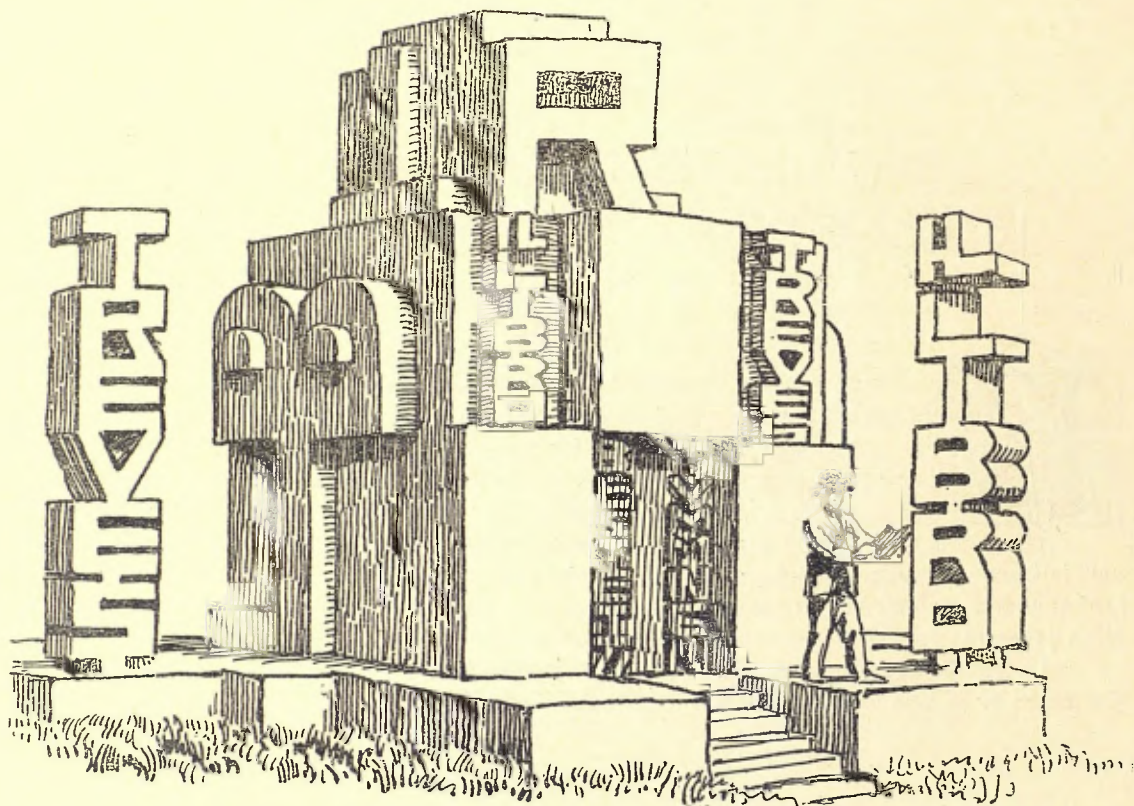
La finalitat d'ambdues és, indubtablement, la mateixa, sempre molt lloable, ço és, enaltir, entronitzar, ennoblir el foment d'aquestes belles arts aplicades o decoratives; però el desenrotllament de cada una d'elles és de tot punt ben lluny de tota comparança.

Més encara: l'Exposició de l'Art Decoratiu, a París, fou una manifestació amb caràcter isolat, extraordinària, mentre que la celebrada a Monza fou establerta com a periòdica, biennal, i la d'enguany es compta ja com la tercera.

(1) De conformitat amb el nostre criteri d'ampla tolerància per a totes les idees noblement i sincerament exposades, donem avui cabuda, en les nostres pàgines, al present treball. La seva publicació no pressuposa, però, ni de lluny, la més lleu conformitat amb els conceptes i idees que s'hi emeten, els quals resten de l'exclusiva responsabilitat del seu autor (Nota de la Direcció.)

Aquest certamen que actualment ens ocupa, arribà a obtenir un ressò, fins una marcada popularitat entre nosaltres, pel motiu que gairebé tots coneixem

Fou com una mena de reflex de l'entusiasme que es desplegava en promoure's la iniciativa de concórrer al certamen extraordinari de París; gairebé enlluernats, podria dir-se, per l'èxit assolit per altres prohoms en aquell per a nosaltres tan falaguerament memorable concurs.

Arquitectura tipogràfica

No caldrà que descobrim ara l'historial respecte de l'actitud nostra, en ésser particularment i conjuntament invitats, ni el caire que més tard prenia aquesta nostra actitud.

Els llaços inicials de la concòrdia entre el nostre "Foment" i els organitzadors de Madrid, s'endarreriren més del que és regular, i no poguérem obtenir-hi el lloc corresponent.

EMPLAÇAMENT - ATRACCIÓ - CONCURRÈNCIA

Tres quilòmetres més enllà de la ciutat de Monza, o sia a divuit quilòmetres de distància de la capital de Milà, es troba la *Villa Reale di Monza*, lloc d'esbarjo, en altre temps, de la família reial italiana (una mena de Versalles italià), abandonat a causa d'un infaust esdeveniment i destinat avui a la celebració dels certàmens de les Arts Belles.

El lloc no podia ésser pas més ben escollit per la seva amplitud, per son aspecte de joia, per son caire pintoresc i rialler, sadoïl de tofudes arbredes que s'emmirallen en la quietud dels

llacs i que s'estenen en extenses perspectives, remors i cants de l'aigua, que s'estimba per ferrenys roquissers, i bells indrets ombrius poetitzats pels cants de l'ocellada: tot disposat a complaure, a captivar, a endolcir l'estada als venturosos hostes d'aquell magnífic palau.

Però sempre serà un escull la distància que separa, de la capital lombarda, aquest lloc delitós, malgrat sigui aquesta la més populosa, la més cosmopolita, la més concorreguda, incomparablement, bo i fent bracet amb Gènova, la més comercial, per ésser ambdues les de menys caient italià de totes les ciutats i de tots els indrets del regne. En aquesta curta distància és on rau el que sempre haurà d'ésser el més gran dels obstacles per a la franca atracció dels visitants, ben difícil de salvar.

Aquest punt d'emplaçament és potser un dels més planerament comparables entre les dues manifestacions d'art esmentades.

La de Monza, de caràcter periòdic, emplaçada a la considerable distància de divuit quilòmetres de la capital milanesa; la de París, instal·lada, com qui diu, al mateix cor de la capital més popular de l'univers, lloc de concurrència perenne i la fama del qual res no ha de deure a l'artificiós reclam, i àdhuc, tenint en compte son caràcter de Certamen extraordinari, el més gran dels esdeveniments dedicats a l'Art decoratiu dels nostres temps moderns.

El període en el qual nosaltres concorriem a l'Exposició de Monza, era tota la primera setmana del mes d'agost. La temperatura era, ben cert, aclaparadora; la soledat sobrepujava encara. La concurrència no podia pas dir-se que fos escassa: era nul·la.

Al restaurant on dinàrem el primer dia, s'hi féu el serviment a vuit o deu persones com a màxim: estàvem en família.

Preguntàvem amb estranyesa, als empleats, la causa d'una tan desconcertant manca d'animació, i responien amb vergonyosa timidesa: — *“E que fa molto caldo!... è que i concorrenti fanno via á la spiaggia!...”* Deien que l'afluència de visitants fou de primer antuvi molt nombrosa i que retornaria pel setembre...

Les coses s'endevinen de bell ull sense haver de recórrer a la informació.

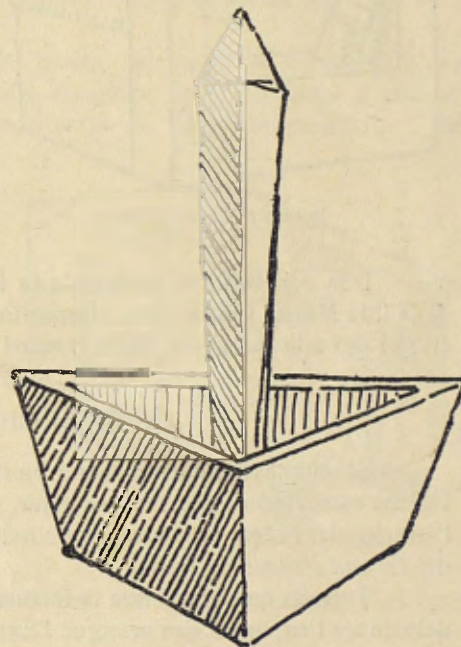
A París, en aquells propis instants de xafogosa estació, en què els acabalats lliscaven vers l'estiu, la capital bullia i el formigueig dintre el recinte de l'Exposició era ben considerable.

Per a cobrir el servei de viatgers entre Milà i la *Villa Reale*, l'únic mitjà ordinari consisteix en un tramvia doble, de cabuda màxima d'un centenar de persones.

Els bitllets d'entrada al Palau van juntament amb el passatge, i el cost d'anada i retorn és de 6 lires.

Una observació en el curs dels sis dies que anàrem des de Milà a Monza, feta amb el número dels tiquets, és la més eloqüent de les estadístiques: ells ens demostraren clarament que per terme mitjà hi havien concorregut a diari fins a trenta cinc persones.

Els iniciadors i organitzadors de l'Exposició de les A. D. a París, comentaren, sospesaren bé els més diversos i oposats indrets per a la major conveniència del visitant, sempre tenint en comp-

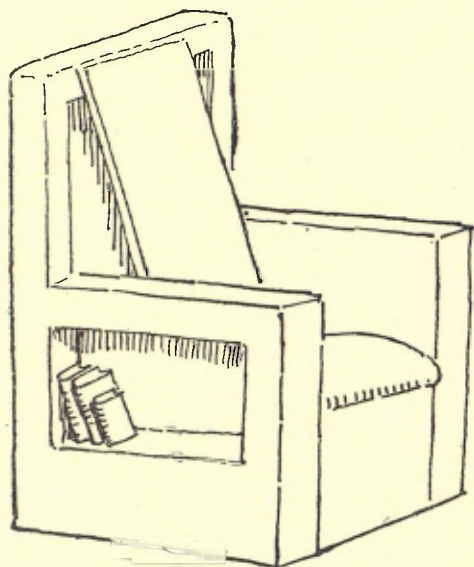

Brollador (pedra)

te la facilitat d'afluència, car la més inexperta intel·ligència sap distingir, a tret de fona, el lloc més oportú i digne per a l'emplaçament d'una manifestació de tan popular caràcter.

Els organitzadors posaren els ulls a la *Porta Dauphine*, amb la seva eixampla del *Bois de Boulogne*, a *Vincennes*, al Jardí d'Aclimatació, a *Saint Cloud* i fins a Versalles. Pensat i debatut, cregueren oportú fixar-la al llarg de les vorades del Sena i per l'Esplanada dels Invàlids, al cor mateix de París.

Lluitaren amb la manca d'espais lliures i amb la desviació de les vies de circulació; però tot era a canvi del *Grand Palais*, aprofitable amb sos trenta tres mil metres disponibles, un magnífic decorat i un accés constant per a la munió dels visitants.

Butaca amb guardallibres

EL PALAU

O sia la pròpia *Villa Reale di Monza*, seient de l'Exposició de l'Art Decoratiu, és un majestuós edifici, esplèndid exemple d'arquitectura neoclàssica, d'aquell retorn als models greco-romans, amb l'equilibri de la massa en perfecta simetria de les parts, que tant honorà l'art italià de la segona meitat del segle XVIII.

L'integren més de 700 departaments, que s'han aprofitat no solament per al repartiment dels stands, sinó per a encabir-hi les dependències i oficines i àdhuc el cafè i restaurant, ocupant junts la planta baixa, el primer replà noble i el segon pis, o sia la banda alta.

Des del 1921 fou designada la *Villa Reale*, per un consorci format per les Comunals de Milà i de Monza i la Societat Humanitària, per a instal·lar-hi una Universitat de les Arts Decoratives i per a la celebració de la Biennal internacional que es porta a cap des de l'any 1923.

CONCEPCIÓ I DESENROTLLAMENT

Si volguéssim encara entrar en comparacions entre el desenrotllament de les dues manifestacions esmentades, podríem fer notar, de bell antuvi, que Monza té, com a únic indret d'exhibició, l'interior del Palau, l'àrea del qual vindria encara ben baldera si es tractés d'encabir-la a l'interior del *Grand Palais* de París.

Tots els que tinguérem la fortuna de poder-ne ésser espectadors, recordarem sempre amb delectança l'expansió que prengué l'Exposició per l'Esplanada dels Invàlids, a les voreres i en el clos del Sena, i les eixamples fins a la plaça de la Concòrdia i l'Avinguda dels Champs Elysées.

A Monza, una sola instal·lació, fora del Palau, s'hi aixeca plena de tristesa, isolada, estranya entre aquell ambient de frondositats bosquetanes.

A París, la concurrència dels productes colonials donà una meravellosa sensació de riquesa: Itàlia, malauradament per ella, està mancada per complet d'un tan poderós element.

A París, el magnífic conjunt, vist a cop d'ull; l'aspecte exterior del que podríem anomenar el cofre, l'estoig on es tancaven els més curiosos productes del cervell humà; aquells nombrosos pavellons, serioses obres d'arquitectura que hi bastiren febrosament les diverses nacions, i les

manufactures i els grans basars i les particulars empreses, eren la vera realització d'un somni paradisiac.

Els somiadors de fantasies hi veieren un meravellós conte de fades portat a la realitat dels fets.

Els clàssics arribaren a un extrem d'indignació, qualificant-ho de vilatge de folles concepcions d'un cubisme horrible.

D'altres, amb el tarannà de conciliació, i amb el bon desig d'arribar a orientació definitiva, notaren que tot allò era un canvi de front envers les construccions de Nínive i de Babilònia. La Síria i l'Egipte venien a supplantar els llocs de la inspiració que un dia ocuparen les magnificències de les arquitectures grega i romana i fins les exaltades decoracions que es posaren de moda amb el descobriment i les excavacions de Pompeia i Herculano, des de Filibert de l'Horme i Mansard fins als nostres dies.

Els més prudents, decepcionats, exclamaren solament: "Res de nou!"

A Monza, la discussió, l'apassionament, l'entusiasme, no poden desvetllar-s'hi.

Les orientacions, en tots els productes exposats, segueixen, si fa o no fa, la mateixa ruta; ço que havíem pogut constatar a París.

Era natural, doncs, que en aquell clos de solitud, el nostre cervell, sadoll d'ensomnis falaguers, sentís l'enyorança de totes aquelles venturoses activitats desplegades en projectar i bastir aquells fantasiosos ruscs, en forma de pavellons i edificis, on llurs arquitectes s'esforçaren a demostrar llur enginy i llurs habilitats.

Era natural que, respirant aquella atmòsfera de fredor, sentíssim la recança de les formoses perspectives i originals situacions d'uns bells conjunts; que trobéssim a mancar les fantasioses improvisacions d'esplendorosos jardins rublerts de flors, de pergolats i de fontanes i de brolladors (encís inoblidable dels concurrents), i que ens trobéssim enyoradissos d'aquelles vesprades de poesia fantasiejades per un doll de lluminàries i de focs d'artifici.

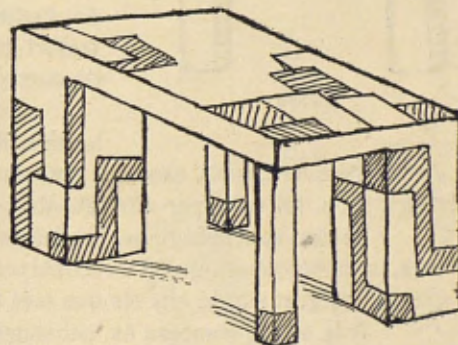
L'OBRA

Malgrat que el nostre objecte sols sigui donar una llambregada sintètica, fer una crítica superficial d'orientació d'aquella mostra de l'Art decoratiu, no podríem passar per alt aquelles axiomàtiques qualitats que han de concórrer i fer honor a totes les obres d'Art aplicat, ço és, la utilitat i la bellesa, podent-s'hi afegir, per extensió, la comoditat i àdhuc l'economia.

Sovint la utilitat sol confondre's amb la comoditat, i, més sovint encara, aquesta es condueix amb notori sacrifici de la bellesa.

En aquests temps moderns es deixa sentir instintivament la pruija d'accelerar la marxa de la vida.

Els grans invents que simplifiquen les distàncies, que redueixen la labor de les manufactures, que substitueixen la força de la sang per les forces mecàniques, han encomanat a l'esperit de l'home aquesta febre contínua de produir, de simplificar: és la influència que segella les obres dels començaments del segle. Talment podria dir-se que els aires de socialisme empenyessin per donar la plena satisfacció a la classe humil, com si es tractés d'anivellar-ho tot per a millor complimentar els desheretats, cosa ja arribada a son extrem màxim de sanitària conducta, sia

Taula (mosaic de fustes fines)

per a enderrocar els motllos revellits de concepció, sia per a conduir a novells viaranys els efectes de l'estètica, tal volta obligats per la força de l'economia.

La concepció de la forma té la tendència al més elemental, a l'infantil més que al primitiu, encara que una banda oposada s'embranchi envers les complicades línies o bé a les enrevessades coloraines allunyades de tot bon sentit.

En l'arquitectura, en els mobles, en els aparells de la llum, és on apareixen més sovint aquests extremismes de la reducció, de la simplificació de la forma.

A Monza, l'arquitectura hi compareix molt escassa de representació. Uns projectes per a ésser executats en ciment armat, aplicats al servei d'oficines i obradors d'un periòdic, a basars, etc.; tres projectes en dibuix, un parell de brolladors: tot d'una fredor atüidora.

Una obra, l'única, que se'ns presenta com a resultat definitiu, és la ja esmentada més amunt, isolada a l'exterior del Palau: la presenta la casa Depero, que conrea els ideals d'avantguarda, i en la qual sobresurt la nota característica del decorativisme-simbòlic-bolxevic, o d'ultra-modernisme.

Aquest pavelló constitueix la mostra de l'editorial Treves, l'autor de la qual la titula *arquitectura tipogràfica*, i el seu aspecte exterior està format per lletres arquitecturitzades.

Aquestes obres podran demostrar on pot arribar la dissecció d'un enginy, que no és el mateix que la demostració d'una troballa d'un cervell estèticament equilibrat. A l'interior segueixen el pensament uns armaris per a guardar-hi els exemplars dels llibres de l'editorial, arrodonint-lo, sense haver assolit un resultat satisfactori de quietat i decisiva orientació. És una mostra en consorci de dues cases italianes.

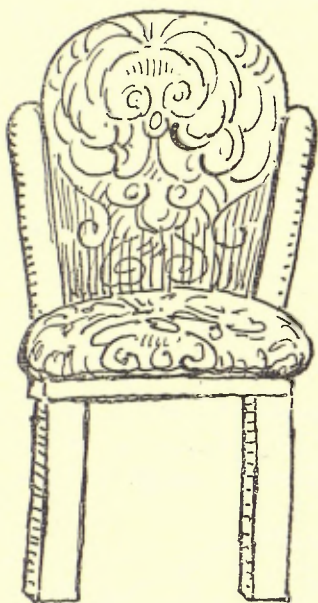
És de notar que Itàlia, l'hereva de les tradicions clàssiques, la Itàlia del Renaixement que escampà la llum i la glòria de les Arts a l'univers, avui, cansada, embafada de sa correcció i de son classicisme, sigui la que de més a prop, tal volta per afinitats dels ideals bolxevics, segueixi la república dels Soviets.

Encara que defugim el fer esment particular de nacionalitats, ni àdhuc d'autors determinats, serà bo que vinguem a reconèixer que els francesos van sempre a l'avantguarda de la dis creció, malgrat siguin ells els que més decideixen en les orientacions més descabellades.

A la secció francesa és, cabalment, on de millor manera es podrà veure que els mobles, encara que escapolint-se de la tradició, a la qual (almenys teòricament) tenen una avorrició, han assolit una manera discrecional de fer quelcom en pro de les modernes tendències, fent un viu contrast amb les produccions feixugues, simplifi cades, geomètriques de caient, cubismejants, que imperen, fent-hi qualques honoroses salvetats. Triomfa la línia recta, la vertical inexpressiva, encarcerada i mancada completament d'aquesta qualitat divina que entra sobtadament pels ulls i als sentits tots i que hom anomena la *gràcia*: aquest caient que fa els objectes atractius, amables causants d'un benestar anticipat i que ens invita al repòs. Els mobles (butaques, cadires, canapès) sens dubte tindran, esquemàticament, la utilitat; però podran estar mancats de comoditat.

Ho explicarem:

Dintre l'ordre de la indumentària hi ha objectes als quals pot atribuir-se el dictat de cò-modes; n'hi ha d'altres que sols poden ésser qualificats d'útils. La comoditat és ja una base, un aspecte de la utilitat.

Cadira

Abans hem dit que la comoditat sacrifica mantes voltes la bellesa; però amb el pecat hi va la penitència. Un moble que al primer esguard no produeixi una grata sensació als sentits, mai no podrà reunir condicions de comoditat, car la manca d'una visió estètica serà suficient perquè un esperit refinat senti una natural aversió a trobar-hi el repòs corporal, si en l'espiritual s'hi ha de sentir inquiet.

Als aparells de la llum podríem dir que la ciència els ha eixamplat el camí de desenrotllament envers la fantasia, amb recursos ben aprofitats dintre el camp de l'art, i s'hi han obtingut uns resultats preclars en les orientacions de l'estètica.

Doblement culpables són aquells autors que, desertant d'aquest noble sentiment de l'esperit, sense escrúpol ni honradesa artística, presenten casos anòmals, propis d'intel·ligències obtuses, de cervells esgarriats, amb l'absència absoluta dels sentiments normals de l'estètica. És la febre, l'afany de singularització d'un esperit inculte aplicats al servei de les arts decoratives, que haurien de portar en si el segell de tot el màxim refinament per a l'educació espiritual de l'individu, i àdhuc del poble.

En aquests darrers anys hem presenciat la celebració dels més grans concursos, dirigits a una noble finalitat: la de contribuir a la unitat d'un estil que segelli l'*Art Modern*, per a l'endegament d'un art nou, el resultat dels quals ha estat la més gran inquietud dels esperits en completa revolució, el desgavell més gran que el món hagi mai experimentat i els desacords més extremitats que es puguin registrar dintre la història dels estils.

Les fonts de producció de totes les nacions, en totes llurs especialitats, compten amb resultats desbaratadíssims i amb felicíssimes troballes.

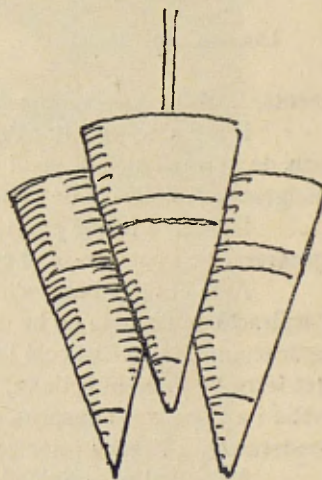
A la república dels Soviets, que és on té un més ferm desenrotllament aquest bolxevisme de les arts estètiques, és on es podria fer més notori aquest contrast d'orientació: teles i cuiros i objectes de fusta per a diversos usos, d'una policromia viva, harmoniosa; caps de paper prem-sat, d'un gust conduït fins al més delicat extrem, amb preciosos decorats amb laques perfectes, que s'exalten per la delicadesa de llur fastuós decorat i les filigranes dels daurats; joguines verament enginyoses; ceràmiques impecables: tot en consorci desgavellat, amb les més monstruoses creacions i extremismes de forma i de concepte.

ELS MATERIALS

Quan l'artista concep una obra, la primera cosa que sol tenir en compte és la matèria amb què haurà de donar-hi forma.

L'indole, la naturalesa del material emprat per al desenrotllament de l'obra és ço que haurà d'imprimir un segell especial, essent, per tant, l'obra, des de sa concepció, l'esclava de la matèria: és a dir, que cada matèria té una pròpia i característica forma d'expressió.

En aquesta manifestació de l'art de la decoració, a Monza, és on hem vist anar més enllà, i fora de totes les regles naturals de l'estètica, i fins traspasant les legítimes fites del bon sentit, aquell afany de personalisme i singularització, car s'ha volgut fins treure partit de la satisfacció i la inversió dels materials, capgirant llurs usos d'adaptació peculiars i disfressant llur natural fesomia.

Làmpara (tela i cercols de metall)

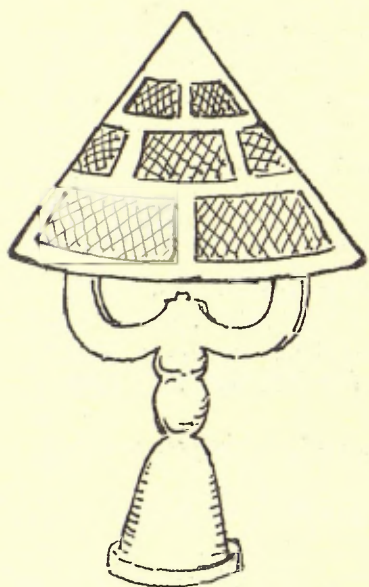
Però amb aquest falsejament de mitjans, amb aquesta metamòrfosi de les matèries, amb els quals no podrà mai transigir un artista conscient, es comet el més gros dels pecats, car es capgira la legítima expressió de l'obra, i, com a resultat darrer, mancada de la ingenuïtat de la tècnica, troba el just càstig, o sia un efecte completament negatiu com a finalitat estètica.

Així, hem vist les teles de les més diverses i vives coloracions, retallades meravellosament, cosides en juxtaposició, que arriben a uns cromatismes atractius i plens d'harmonioses games, aplicats a draperies, cortinatges, coixins, etc., d'un bell caient ornamental, i perdent el prestigi en voler causar la sensació de les majòliques o metamorfosar els lluminosos efectes dels vitralls policromats de les catedrals.

Hem vist canelobres de fusta imitant els efectes del metall, que es descobreixen per l'índole de llur treballat, la matèria que es disfressa, i apareixent el resultat un xic feixuc i monstruós.

Els vidres de Murano, la característica tradicional dels quals era aquella fluïdesa, aquella sensació de l'espiritualitat, la lleugeresa corpòria i l'esveltesa de la forma, i àdhuc la filigrana de llur concepte ornamental, intenten de pendre nous efectes bo i apoderant-se de les formes grasses de les àmfores i de les obres de terra del servei vulgar, domèstic, que, per molt que es disfressi, mai no podrà abandonar l'aspecte gràcil i lleuger de sa naturalesa ni perdre el concepte de ses pròpies característiques de l'estètica.

Però la més monstruosa de les obcecacions, l'hem pogut veure en el cas contrari: voler obtenir la lleugeresa i la ductilitat de les matèries del vidre amb un tan feixuc element com és l'obra de terra.

Làmpara (metall i tela)

¡La ceràmica volent escarnir la gràcia, els esvelts movi-

ments, les filigranes subtils de la vidrieria!

I, per a acabar, fins l'ebenisteria ha volgut estrafer les gràcils formes dels vidres tradicionals de Murano amb el peu i les anses, intentant d'assolir aquella lleugeresa impròpia de la fusta, malgrat la resistència de la caoba, ni per a l'ús de taula a què es destina.

Del ferre també podríem objectar que hom hagi traspassat els límits de la seva naturalesa grossera, bo i passant-se al camp de l'orfebreria com a mitjà d'expressió.

Amb el ferre batut s'han arribat a obtenir afiligranades meravelles, perdonables per tal com l'aspiració de l'artista no ha ultrapassat els límits, subjectant-se a la composició de reixes i altres aplicacions a la construcció i moblament de la llar. Aquest progrés de la tècnica i d'elaboració del ferre ve ja de molt lluny, i s'hi produïren vers joiells, des dels períodes del Renaixement, a Itàlia i a Espanya, i després, a començaments del present segle, en iniciar-se el desgraciat estil modernista, a França principalment.

A l'actual exposició de Monza, encara que no molt abundosos, són dignes de notorietat alguns bellíssims exemplars de tanques, de lampadaris, reixes artístiques i canelobres i ensenyes.

Els cuiros repujats i rellevats al burí, també hi fan un lluïdíssim paper, aplicats alguns d'ells a cobertes del llibre, llastimosament estropellats, a voltes amb llur decorat, per aquest afany desgraciat de divinitzar aquest simplicitat ingenu en la part gràfica.

L'aplicació dels vidres a lampadaris i canelobres, sia com a complement de distintes matè-

ESCULTURES DE CLAUDI MIMÓ

"Os"

"Maternitat"

"Noia"

ries, sia com a matèria única, es transforma en conjunts orientats en aquella simplicitat abans anotada sense mai abandonar, però, el segell aristocràtic que en si ja porta la matèria. Els serveis de vaixel·la, amb les diverses varietats de tons esblaimats i la gràcia de la forma, hi assoleixen una molt distingida representació.

La ceràmica és, sens dubte, el gènere que ha tingut una més abundosa aportació.

No caldrà fer esment de la tècnica, per haver assolit el límit màxim de perfecció. Les diverses manufactures que s'hi presenten tracten aquestes matèries amb un coneixement i una pulcritud extraordinàries dignes de tota lloa.

Referent a la forma, ha sofert la crisi de les arts germanes, arribant a les més imperdonables arbitrarietats, així com en matèria de decoració. En aquest punt, abandonant la seriosa i magnífic altura on s'havia encimbellat, ha persistit la tossuderia a fer gala de voler, a gratcient, descendir no solament per davall dels més inferiors graons, sinó que ha transcendit a les més gruixudes matusseries populars, impròpies de la més formosa matèria com és la porcellana, i fins als temes i motius grotescos i carrinclons. Les més importants manufactures italianes, així com la de Copenhaguen, obtenen uns bellíssims efectes de conjunt amb abundosa varietat de procediments, sempre captius d'aquest afany de modernitat, defugint les epopeies de la gran decoració i fent, en canvi, un ús excessiu dels reflexos metàl·lics i tornassols industrials de fàcil aplicació, solament per a obtenir uns efectes màgics: una mena de *trucs* per a atreure's l'èxit popular i d'una escassa transcendència artística.

De la indústria, o, millor dit, l'art del brodat a mà, s'enduu la palma, ja de molts anys, Venècia, que exposa riquíssims i complicats exemplars, d'una altíssima valor decorativa, i amb els quals difícilment podran establir competència els imitadors de molts altres indrets.

La vidrieria artística de colors, emplomada, hi té una escassa concurrència de notes que puguin valorar-la. Alguns exemplars de siluetes amb vidres americans, d'un bell efecte decoratiu, i un altre de mosaic de vidre estriat o acanalat, d'entonacions quietes, són ço que hi ha de més notable.

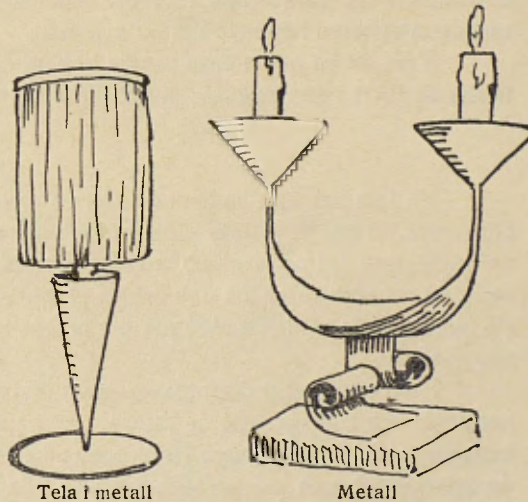
L'absència de l'art de la tapisserie és completa: una sola catifa hi té representació. Dos exemplars d'*Arazzo ricamato*, o sia tapissos brodats, és ço que únicament s'hi exhibeix en aquesta mena de labors manuals.

Els constructors de mobles que giren la mirada envers la llar humil, són en nombre limitat. Lluny encara de la importància assolida pel nostre "Foment" en el Concurs de l'Exposició del Moble, de grata recordança, es concreta a presentar uns trinxants i uns bressols de cert caient original, com a resultat del Concurs de la "Ente Nazionale per le piccole industrie", a Roma, tot a base de fustes naturals.

D'altra banda, la tan anomenada casa "La Rinascente", amb seient a Milà, presenta la *Domus Nuova*, un caire de moblaments per a menestralia, que bé pot qualificar-se de discreta, amb exemplars lògicament ben pensats.

Com a conclusió, el Saló de la Moda respira un aire poc favorable per a la satisfacció de les vanitats femenines mundials. mancat de la refinada sensibilitat de gust i d'expressió parisenesques.

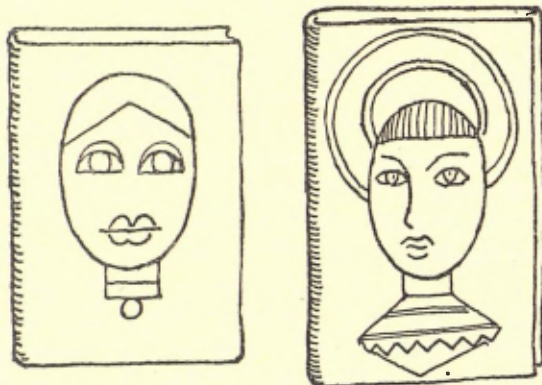
Els milanesos, com a base de la popularitzada protecció a la indústria nacional, s'han em-

près amb fervor aquesta del *abbigliamento*, d'acord amb el comitè de l'alta moda; però *viuen* a una llarga distància dels *modistos* de París.

Encara que sembla que de tota aquesta crítica se'n desprengui un símptoma de pessimisme respecte de la decadència que declaren el bon nombre d'instal·lacions i projectes, es pot encara constatar l'accent ben marcat d'haver-hi qui es manté ferm aguantant i enlairant el penó del bon sentit, dirigint les seves activitats pels viaranyes del que és discrecional i del bon sentit de l'estètica.

La pompa desenfrenada dels gloriosos temps dels Lluïsos, a França no té, en aquest moment, seguidors, car els nostres temps no són propicis a les disbauxes; però un refinament, després de les borrasques ultramodernistes, és cosa que sembla tornar a pendre peu.

Cobertes de llibre de magnífica pell verda i vermella
(Dibuix perfil or)

A l'Estat italià, al Ministeri de les B. A. i als Consorcis dels Comuns de Monza i de Milà, sempre se'ls podrà agrair aquesta decidida protecció a les Arts de l'esperit, aquest ajut moral i material envers aquestes manifestacions tan útils, tan productives, que, malgrat les divergències i desorientacions llurs, contribueixen al desenrotllament de les aficions i a la cultura artística, massa

oblidades pels xardorosos reclams esportius d'aquestes acaparadores distraccions que dissortadament atreuen l'atenció del món actual.

Tant de bo que a casa nostra hi hagués clarividència i unió per a fer eficaç un apostolat en ideals de l'Art i que poguéssim dirigir el vaixell per aigües que no fossin tènboles ni trasbalsades.

En veu ben alta ho hem dit, en no molt llunyana ocasió: «Un art nou no s'improvisa amb concursos, ni per voluntats supremes, ni per dictadures ni reials decrets.» Lluís XIV, trobant-se en la plenitud del poder, amb la força entre ses mans, cregué un dia convertir els artistes, súbdits seus, en creadors d'un art que cantés el més sublim dels himnes a les grandeses de son regnat, com s'imposava més tard Napoleó perquè brotés un altre estil que segellés la seva ocupació del seient imperial.

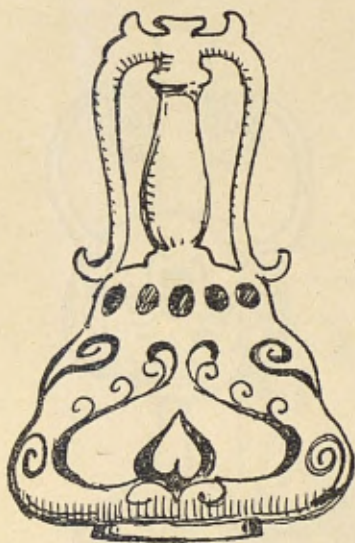
Però el resultat de totes aquelles dictadures vingué a parar a una evolució: diríem, si se'ns permetés una transgressió de figura, que aquells tan decantats estils no foren sinó dialectes que estraferen una llengua mare (la greco-romana), portats a terme amb certa noblesa i coneixement de causa, però amb una pretensió massa filla d'un ordre imperatiu.

L'ordre d'aquell brau cabdill, vencedor en gran nombre d'arriscades batalles, d'acabar l'obra de la Catedral milanesa, no havia d'assolir pas un èxit semblant al de les seves disposicions estratègiques. Els arquitectes, inspirats per la voluntat imperial, no pogueren arribar a més d'una solució equilibrada de jocs malabars: no assoliren sinó uns efectes de pirotècnia, un acabament apoteòsic de *revista* amb focs de bengala.

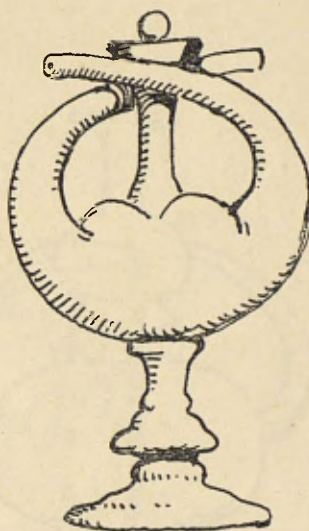
CONCLUSIONS

Aquests temps moderns es distingeixen per una inquietud desmesurada respecte del renovellament de les coses que afecten al sentiment de l'esperit.

A manca d'aquest possible i immediat renovellament, els esperits refinats han trobat el cai re del renovellament arqueològic, produint així gairebé sempre els arranjaments més desbaratats els més grotescos *pot pourris* i els més divertits anacronismes.

Ceràmica amb decorats negres

Ceràmica

D'aquesta malaltia, però, d'aquest *snobisme* que sofrim ja, de llargues anyades, a la nostra terra, ja se'n ressent la França de mitjan segle XIX.

A la *Confessió d'un fill del segle*, Alfred de Musset escriu:

“El nostre segle viu orfe de la forma. No hem sabut imprimir el segell dels nostres temps ni a la nostra llar, ni als jardins, ni a ço que ens rodeja. Els estatges dels rics són gabinets de curiositats: l'antic, el gòtic i el gust del renaixement, el de Lluís XIII: tot indistintament en *pêle-mêle*.”

“Tenim el que és de tots els segles menys el que és del nostre, cosa no vista mai dintre les altres èpoques. No vivim sinó dels bocins del passat, de les deixalles dels nostres progenitors, com si veiéssim propera la fi del món.” Així ens parla Alfred de Musset.

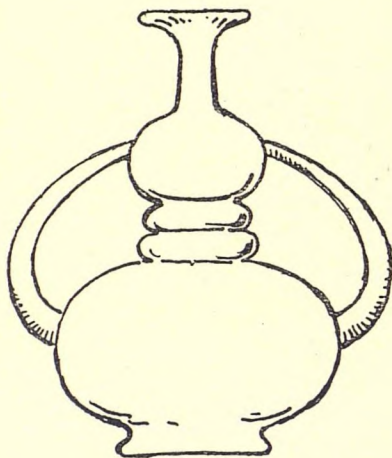
Per altra banda, hi ha en lluita els frisosos de les recerques, els que han extremat el daler de la novetat i n'han presentat un altre extrem de lluita entremaliada. És la flamarada ingènua de la vida, de l'esperit d'una joventut vibrant d'ardideses.

Continuem essent actors i espectadors, ensems, en el gran teatre de l'evolució premeditada de l'Art.

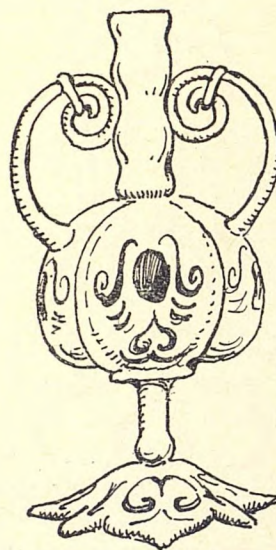
Totes les nacionalitats, tots els súbdits que integren aquest cor, es desvetllen per tal de contribuir a un suprem esforç per a fer sobreeixir llurs dons i posar de relleu llurs naturals aptituds; tots, a aquell fi, volen assegurar, volen llançar al front dels estrangers llur marca d'enginy i de superioritat.

Amb aquestes premeditades reflexions era cosa natural que no anéssim adalerats amb l'ideal de constatar, a Monza, ni noves orientacions ni menys la determinació de ço que el món fita (qui sap si en va) com un ideal proper a ésser realitzat, ço és, un art pròpiament nou.

Per ara tot es conclou en divagacions, recerques, acudits, troballes més o menys encertades: és l'extracte de totes les actuals manifestacions.

Ceràmica

Ceràmica amb decorat negre

Però, diguem-ho clar: les excentricitats, dintre dels purs sentiments estètics, no s'hi podran mai encabir, ni molt menys consolidar, malgrat hi hagi qui vulgui donar ajut a certes carrincloneries, fent-ho viable per la força de l'habitud, creant-hi artificiosament una auroèla d'apologistes i un cor que, junts, per pur *snobisme*, canten les excel·lències.

Sortosament són casos isolats: són la feble demostració dels impotents, d'enginy i de cervell eixut, sense que arribin a conglomerar-se per donar força a l'assoliment d'una unitat.

Totes aquestes orientacions decadentistes forçades, tot aquest afany desordenat d'intents per a obtenir l'originalitat d'un estil, no són altra cosa que la tortura infausta del cervell per a assolir l'engendrament impossible del novell Art, i que no han de portar a la llum sinó formes monstruoses: són el *ridiculus mus* de la faula d'Horaci.

Ho direm netament: es labora massa encara per al lluïment individual, per a l'exaltació d'aquesta divinitat creadora que sentim al fons del nostre esperit, inspiradora de quimeres per a desvirtuar la raó dels sentits i per a obtenir així una falsa notorietat, solament comparable a l'intent desgraciat d'aquell que un dia, per assolir-la, calà foc al famós temple de Diana.

Feta aquesta crua dissecció del concepte del lloc de l'Exposició d'Art Decoratiu a Monza, que bé podria confondre's amb un acte de mala voluntat, no essent sinó, al meu entendre, el reflex d'una impressió verídica de la realitat, he d'afegir-hi, com a descans de la pròpia consciència, que, si bé fou una plena equivocació el lloc d'emplaçament, no hi tingué res que veure la bona voluntat, l'amor, el zel que hi posaren a dojo els representants i organitzadors, no solament italians, sinó també els de les altres nacionalitats, i especialment els espanyols. Aquests dugueren a terme una magnífica presentació dels productes, i s'interessaren fortament perquè llurs representants hi fessin un paper de lluïment, instal·lant-los amb tota claredat i esbarjo i, àdhuc, arranjant els *stands* amb gran cura per tal que no quedés cap part reduïda a l'abandó ni a l'oblit.

JOSEP GUARDIOLA

Il·lustracions de l'Autor.

Gran copa (porcellana)

DE L'OFICI ESPIRITUAL DE L'ART

(Fragment)

L'Art, quan no es posa sota la perversa i corruptora influència del mal, és un eficaç mitjà de civilització, d'afinament d'esperit, d'educació de sentiments i d'harmonia social. És la influència de la bellesa, la qual, essent de procedència divina, com ensenyen els sants doctors, per força ha de tenir una benèfica influència sobre del llinatge humà. I com que les diferents arts emplen, es pot dir, tot l'espai en el qual s'exerceix la nostra vida aquí a la terra, els homes de principis cristians es preocupen de l'esperit que ha de regir l'Art, a fi que la seva influència cooperi al bé del nostre llinatge, que ha d'ésser rectament encaminat perquè pugui arribar a port de salvació en la travessia de la present vida, que tota ella és contínua complicació de passions.

Perquè l'Art, en les èpoques de refinament social com és la nostra, i de multiplicació de riquesa, pertot es fica, i penetra fins als detalls més insignificants de la vida, i forma com l'atmosfera dominant, i, apoderant-se de la tirania de la moda, s'imposa pertot: en l'habitació, en els mobles, en el vestit, en la taula, en les públiques diversions, en el convencionalisme de les relacions socials, en les actituds i moviments personals, fins en el temple del Senyor; i aleshores agafa pretensions, i no acontentant-se d'ésser mitjà de transmissió, vol convertir-se en fi, i sedueix els homes que el fan l'ídol de la seva vida. I l'Art, quan es converteix en ídol, deixa de dignificar l'home, d'eleva-lo i d'ennobrir-lo, perquè l'home queda convertit en esclau, limitat en les seves aspiracions; cohibides les seves facultats, es fan raquítics els seus sentiments, i ell mateix es col·loca en una situació d'inferioritat, postrant-se davant d'una cosa destinada a servir-lo a ell. Perd la llibertat d'esperit i sofreix una humiliant disminució.

L'Art, en aquesta situació, vol suplantar la naturalesa. El natural li sembla vulgar; mira amb menyspreu tota cosa espontània i popular; la veritat li sembla una cosa massa comú; l'Art es converteix en artifici, i, moltes vegades, en malefici, per a excitar males passions: encén les concupiscències, i en lloc de complir el seu ofici propi i espiritual de fer els homes bells amb l'harmonia de la vida, i l'elevació i distinció del caràcter personal, és una alcavoteria on, disfressats els vicis amb apariències elegants, i afectant formes intel·lectuals i progressives, com el mal esperit del poeta alemany, serveix únicament per a bestialitzar els homes i perdre llurs ànimes. Aquestes aberracions, que sempre, en major o menor grau, han existit, avui, amb el progrés i esplendor de la civilització material, basada en la multiplicació de la riquesa, que sense una alta direcció moral es converteix en corruptora; avui, amb la facilitat de divulgació que tenen l'art literari i l'art gràfic, hi ha artistes qui per produir cerquen la inspiració no en les antigues muses, invocades pels poetes clàssics, sinó en els set pecats capitals. Com els antics gentils, deïfiquen les passions humanes, amb la resplendor artística les converteixen en ídols, les volten d'una atractiva aurèola i les proposen a l'adoració pública, corrompent amb gran suavitat els homes.

JOSEP TORRAS I BAGES
Bisbe de Vich

ALGUNES REFLEXIONS SOBRE L'ESCULTURA

igui'm permès, encara que només sigui per una sola vegada, exercir de crític, o, millor dit, exposar algunes idees que, a propòsit de l'exposició d'escultures que En Claudi Mimó ha celebrat darrerament a les Galeries Dalmau, m'han estat suggerides.

L'obra d'En Mimó és prou franca i sincera per a poder-la judicar serenament; per a copsar, al primer esguard, la seva bondat, sense haver de recórrer a llargues disquisicions expositives. Des del bust de la *Noia de les flors* fins a l'*Os polar* i la *Foca*, admirables de síntesi, passant pel bell baix relleu, de marbre, de *Santa Teresina del Nen Jesús*, es veu clarament el camí recorregut, sempre en sentit ascendent. Tal vegada caldria aconsellar-li l'abandó d'un cert arcaisme observat en alguna de les seves testes, per altra banda fermament construïdes, car la seva obra és prou forta i personal per a poder-se passar d'aquestes innecessàries concessions a un, al nostre entendre, equivocat sentit del mediterranisme, que sols hauria d'interpretar-se per serenitat, ritme i ponderada estructuració: qualitats ben sobresortints en alguna de les seves estatuetes, que bé mereixeria els honors de la reproducció a major tamany i en material noble.

I ara, sincerament exposats els comentaris deguts a l'obra d'En Mimó, permeteu-me que, situant-me en un pla més general, continuï.

L'escultura és, sense cap mena de dubte, la més important de les arts plàstiques, i d'una valor semblant o sols comparable a l'arquitectura: el seu conreu és llarg i costós, no arribant-se a l'assoliment de resultats verament apreciables fins després d'un llarg aprenentatge, que podem dir que no s'acaba mai, car dura i es perllonga tant com la vida de l'artista. I és que arribar al complet domini de les diferents tècniques que els diversos materials a emprar comporten, no és pas cosa fàcil; l'arribar a posseir el sentit dels volums, del ritme i de l'equilibrada estructuració dels cossos, representa una llarga educació, i una vocació fervent i decidida que no conegui el defalliment davant dels possibles fracassos.

D'altra banda, l'escultura és, tal vegada, de totes les arts, la que menys es presta als fàcils trucs o a les habilitats malabaristes: tot hi ha d'ésser ver i positiu, car l'engany no hi té cabuda. Mai l'escultura no podrà confondre's amb la llauna retallada o els filferros retorçats amb més o menys traça, i per això no tempta els esperits superficials, que sols cerquen en el conreu de l'art la satisfacció d'una vanitat o l'èxit immediat i fàcil.

Una exposició d'escultura és, doncs, sempre, una cosa inusitada en el nostre món artístic, on la pintura generalment predomina i abassega l'atenció del públic. A la nostra terra, que amb tants i bons escultors compta, l'escultura no és tal vegada considerada com es mereixeria, car rarament figura en les nostres llars senyorívols si no és sota la forma de petites reproduccions o banals bibelots; tant l'arquitecte com el decorador, en concebre llurs obres, sembla que en desconeguin l'existència, semblen oblidar la valor d'aquesta art tan bella i tan sumptuària, i que tan bellament escau en el nostre paisatge i sota la clara llum del nostre cel admirable. Tant si es tracta d'interiors com de jardins, veureu que rarament es pensa en el bell emplaçament d'una escultura

que, amb la seva plàstica corporeïtat, comunicui major importància i riquesa al conjunt: podreu veure-hi pintures, vitralls, ceràmiques o mosaics, ferros forjats o bronzes, fins algun fris d'escultura ornamentalista; però no l'estàtua, el baix relleu o el bust. En tot es pensa menys en l'estatuària: els bells templets, les fornícules, els medallons, els pedestals, les senzilles mènsules o carteles ¿no són elements aprofitables per als nostres decoradors? A què obeeix, això?

En les cases de lloguer és lògicament comprensible aquest oblit; però en les cases particulars i en els palaus ja no ho és tant, a no ésser que es tradueixi per desamor o indiferència.

Aquí, on d'uns quants anys a aquesta banda els ebenistes i marxants de mobles no fan sinó parlar de l'interior anglès, presentant-lo com a model; que sols sentireu parlar de Chippendale, Adam o Sheraton, sembla que sigui completament desconeguda la importància dispensada a l'escultura, i el lloc preponderant que aquesta generalment ocupa dins els sumptuosos interiors anglesos.

Caldria reaccionar contra aquesta indiferència; que els nostres acabats s'adonessin de la seva importància i que li dispensessin, almenys, el mateix interès i protecció dispensats a la pintura: caldria esvaïr la llegenda, més o menys justificada, que la nostra aristocràcia, sobretot la del diner, rarament posseeix aquell grau de cultura que per la seva representació social hauria de posseir, i demostrar al món que som dignes d'ocupar els primers rengles tant en l'ordre dels afers com en el de l'Art o de la Ciència. La nostra tradició ens hi dona dret, tot fent, però, els possibles de fer-nos-en dignes.

EUSEBI BUSQUETS

NOTES I COMENTARIS

Felicitats. — Coralment desitgem a tots els nostres amics i llegidors un feliç i pròsper Any Nou i els renovem la promesa de correspondre a llur confiança millorant, en tot allò que sigui possible, i a mesura que les forces ens ho permetin, les condicions materials de la nostra Revista. Molt podem contribuir-hi tots amb el nostre desinterès i amb el nostre entusiasme, procurant sumar adeptes, i tenint tothora present que sols les obres col·lectives són, avui, les que triomfen i perduren.

Junta General. — El dia 28 del propassat mes de desembre tingué efecte la J. G. reglamentària del Foment de les Arts Decoratives corresponent a l'exercici de 1926-1927. En el número pròxim ens proposem donar una detallada recensió d'aquest acte.

Un bell catàleg. — Ens ha estat tramès el catàleg de la casa Lluís Rigalt, en el qual és presentat un bell recull de reproduccions, en negre i en color, de vitralls de diversos gènere i estil executades en aquells tallers, i que

dóna la mida de l'alt grau de perfecció que ha assolit aquest Bell Ofici, que amb tant notables conreadors compta entre nosaltres. Heus aquí un catàleg comercial que té l'aventatge de no semblar-ho, presentant més aviat l'aspecte d'un aplec d'obres selectes de l'art de la vitralleria contemporània.

L'Arxiu Històric Municipal. — Com a fruit de la visita col·lectiva que el Foment de les Arts Decoratives efectuà, el dia 11 del passat mes de desembre, a la Casa de l'Ardiaca, ens proposem donar en el número pròxim una més extensa informació d'aquest edifici i de les institucions culturals que s'hi apleguen. Sols direm ara que passaren sense adonar-nos-en les tres hores esmerçades a resseguir aquelles sales rublertes de preciositats històriques i bibliogràfiques, escoltant les interessants explicacions que, en un to amablement familiar, anava donant el Director i ànima de la Institució, el senyor Duran i Sanpere, que tingué la gentilesa d'acompanyar-nos i atendre'ns en la nostra visita.

EL SISTEMA
CAÑAMERAS
ES LA MILLOR GARANTIA

VISITEU AQUESTA FÀBRICA
Diputació, 415-423 i Sicília, 226-232 - Telèf. S.P. 340
Dipòsit: Hospital, 87 - Telèf. A. 3380
BARCELONA

CUINES
(FIXES, PORTÀTILS, CENTRALS I ESPECIALS)
TERMOSIFONS I CALEFACCIONS
DE TOTS SISTEMES
ESTUFES I ESCALFAPANXES
(MODELS DECORATS)
SALAMANDRES ROYAL, ETC., ETC.

X O C O L A T E S

CASA FUNDADA L'ANY 1800

X O C O L A T E S

**de tipus familiar, pures, se-
lectes, amb ametlla, amb
llet, gust francès, etc., etc.**

des d'1'60 a 4 pessetes els 400 grams

Despatx Central: Manresa, 4 i 6 (entre Via Laietana i Argenteria)

B A R C E L O N A